

Vývoj indexů cen v zahraničním obchodě ve 3. čtvrtletí 2010

Mezičtvrtletní hodnocení:

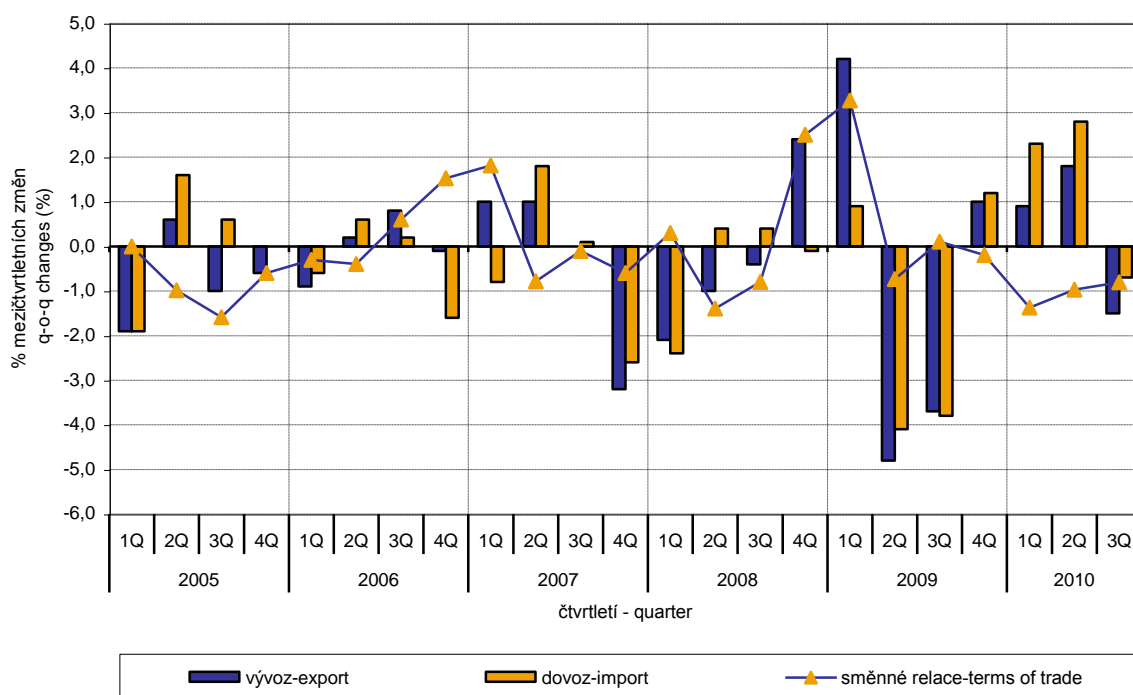
Ceny vývozu se ve 3. čtvrtletí 2010 proti 2. čtvrtletí 2010 snížily o 1,5 % (ve 2. čtvrtletí rostly o 1,8 %), **ceny dovozu** se snížily o 0,7 % (ve 2. čtvrtletí rostly o 2,8 %).

Ve **vývozních cenách** klesly nejvíce ceny strojů a dopravních prostředků o 2,6 %, chemikálií o 2,1 % a ceny průmyslového spotřebního zboží o 1,5 %. Ceny polotovarů se nezměnily. Z významnějších skupin rostly ceny minerálních paliv o 2,9 % a ceny potravin o 2,0 %.

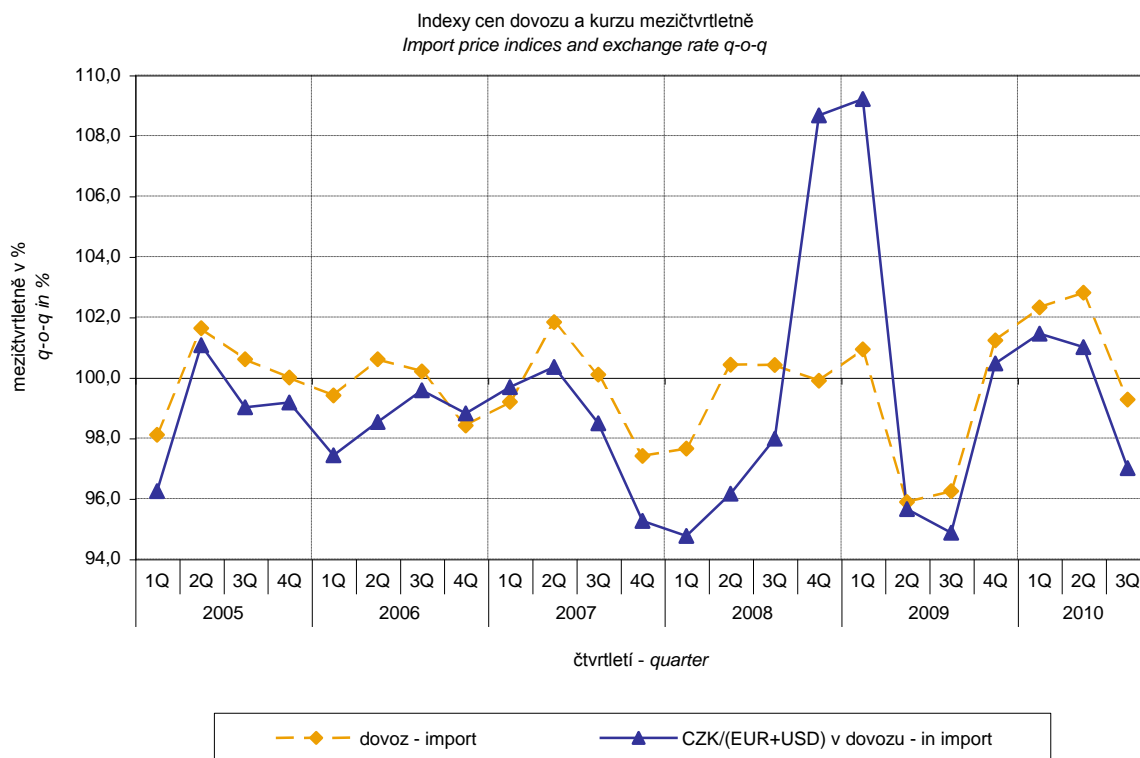
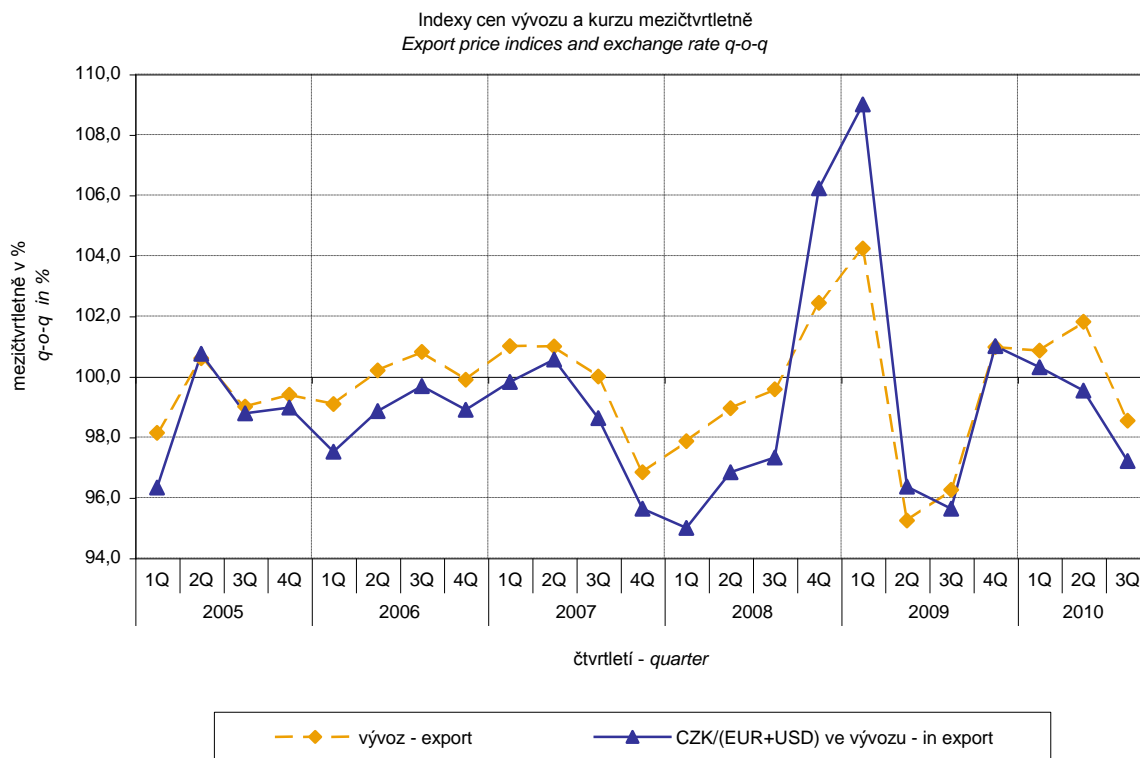
U **dovozních cen** významněji klesly ceny minerálních paliv o 4,6 %, potravin o 3,2 %, strojů a dopravních prostředků o 1,5 % a ceny průmyslového spotřebního zboží o 0,8 %. Z významnějších skupin rostly ceny ostatních surovin o 18,2 % a ceny polotovarů o 0,8 %.

Směnné relace ve 3. čtvrtletí 2010 proti 2. čtvrtletí 2010 vzrostly na 99,2 % (ve 2. čtvrtletí činily 99,0 %), nicméně se stále držely v negativních hodnotách. Z významnějších skupin byly negativní hodnoty zaznamenány u ostatních surovin (84,4 %), chemikálií (98,4 %), strojů a dopravních prostředků (98,9 %) a polotovarů (99,2 %). Naopak nejvyšší pozitivní hodnoty směnných relací dosáhla minerální paliva (107,9 %) a potravin (105,4 %).

Vývoj cen v zahraničním obchodě (mezičtvrtletní změny v %)
Price trends in external trade (q-o-q changes in %)

Vývoj cen zahraničního obchodu významně ovlivňoval rovněž kurz koruny k hlavním zahraničním měnám. Do mezičtvrtletního indexu kurzu byly zahrnuty dvě nejvýznamnější měny z hlediska českého zahraničního obchodu, tedy EUR a USD. Mezičtvrtletní indexy kurzů CZK k těmto měnám byly váženy vahou, která těmto zahraničním měnám přísluší v indexu vývozních cen, resp. dovozních cen.

Z výše uvedených ilustrací je patrné, že v případě vývozu i dovozu jsou ceny zahraničního obchodu vázány na kurzové vlivy. Tato vazba by samozřejmě byla ještě silnější u meziměsíčního porovnání, nicméně také u mezičtvrtletního indexu je tato vazba poměrně silná, jak ukazují grafy. Tento závěr je pochopitelný, protože kontrakty se zahraničními subjekty jsou zpravidla uzavírány na delší časové období a čím je období kontraktu delší, tím je vazba na kurzy silnější.

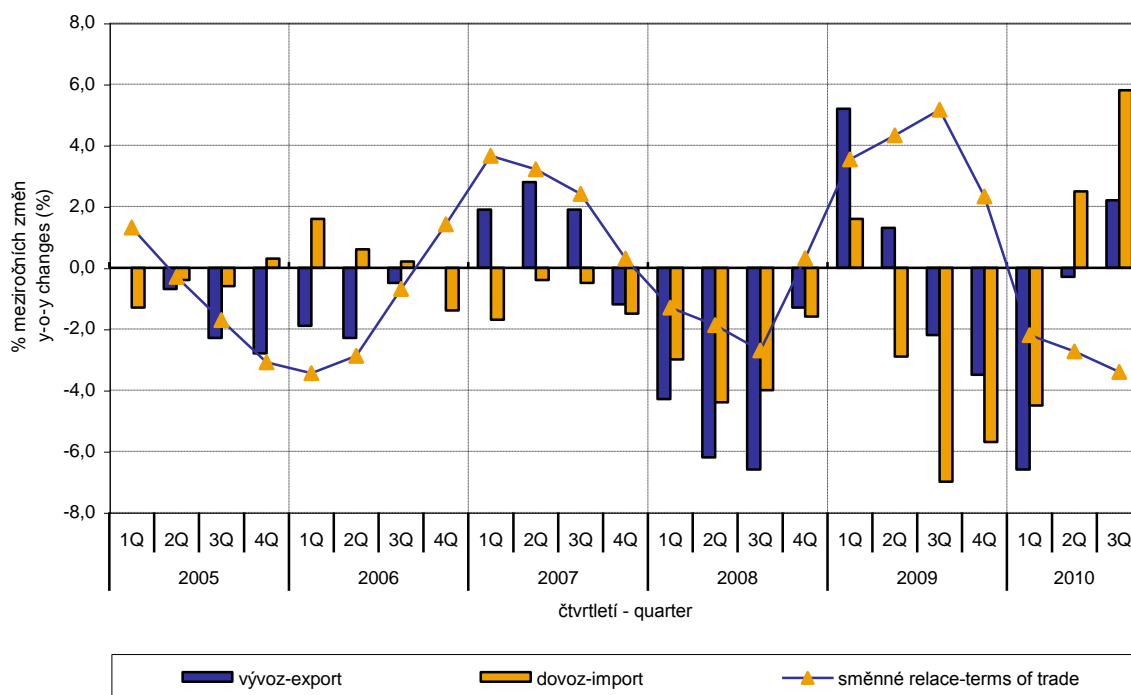
Meziroční hodnocení:

Vývozní ceny se ve **3. čtvrtletí 2010** zvýšily o 2,2 % (ve 2. čtvrtletí poklesly o 0,3 %). Významněji rostly ceny ostatních surovin o 29,2 %, minerálních paliv o 15,9 %, chemikálií o 7,2 % a ceny polotovarů o 3,9 %. Klesly ceny strojů a dopravních prostředků o 1,2 % a ceny průmyslového spotřebního zboží o 0,4 %.

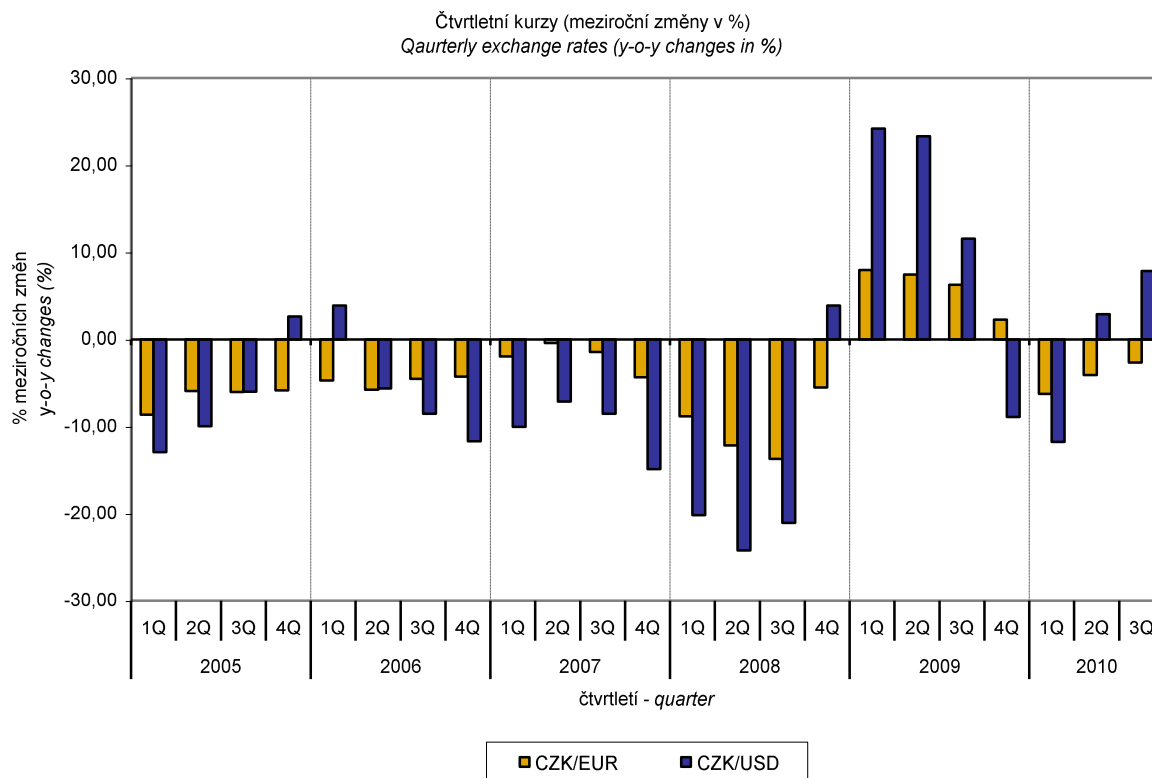
Dovozní ceny se ve **3. čtvrtletí 2010** zvýšily o 5,8 % (ve 2. čtvrtletí o 2,5 %). Nejvíce rostly ceny ostatních surovin o 28,5 %, minerálních paliv o 25,7 % a ceny polotovarů o 5,5 %. Klesaly pouze ceny nápojů a tabáku o 2,7 %.

Směnné relace meziročně ve **3. čtvrtletí 2010** klesly na hodnotu 96,6 % (o 0,7 p.b. méně než ve 2. čtvrtletí) a tři čtvrtletí setrvaly v negativních hodnotách – viz graf níže. Negativní hodnoty byly zaznamenány u minerálních paliv (92,2 %), strojů a dopravních prostředků (96,9 %), polotovarů (98,5 %) a průmyslového spotřebního zboží (99,4 %). Z významnějších skupin dosáhly pozitivních hodnot chemikálie (105,0 %), ostatní suroviny a potraviny činily shodně 100,5 %.

Vývoj cen v zahraničním obchodě (meziroční změny v %)
Price trends in external trade (y-o-y changes in %)

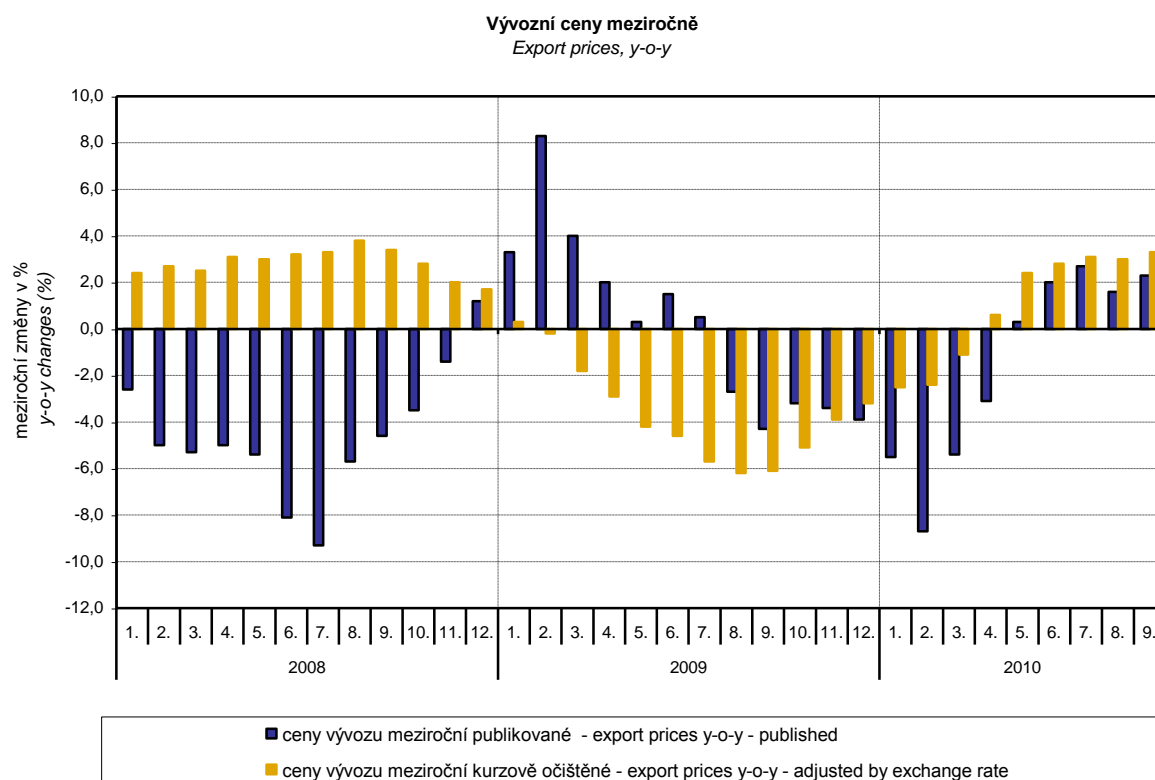
Jak bylo uvedeno výše, na ceny zahraničního obchodu působí řada vlivů, mimo jiné i kurz koruny k zahraničním měnám. Tento vliv je významný a často rozhodující. Nejmarkantnější je v meziměsíčním vyjádření, velmi výrazný je také v mezičtvrtletním porovnání a podstatně ovlivňuje úroveň meziročních indexů cen zahraničního obchodu. V 1. čtvrtletí 2010 kurz koruny k oběma měnám posílil a přiměl ceny k dalším poklesům, ve druhém a třetím čtvrtletí kurz k euru ještě posiloval, ale k dolaru oslaboval. To se projevilo zejména na růstu cen dovozu (graf výše). Vývoj čtvrtletních meziročních změn kurzů je zachycen v následujícím grafu.

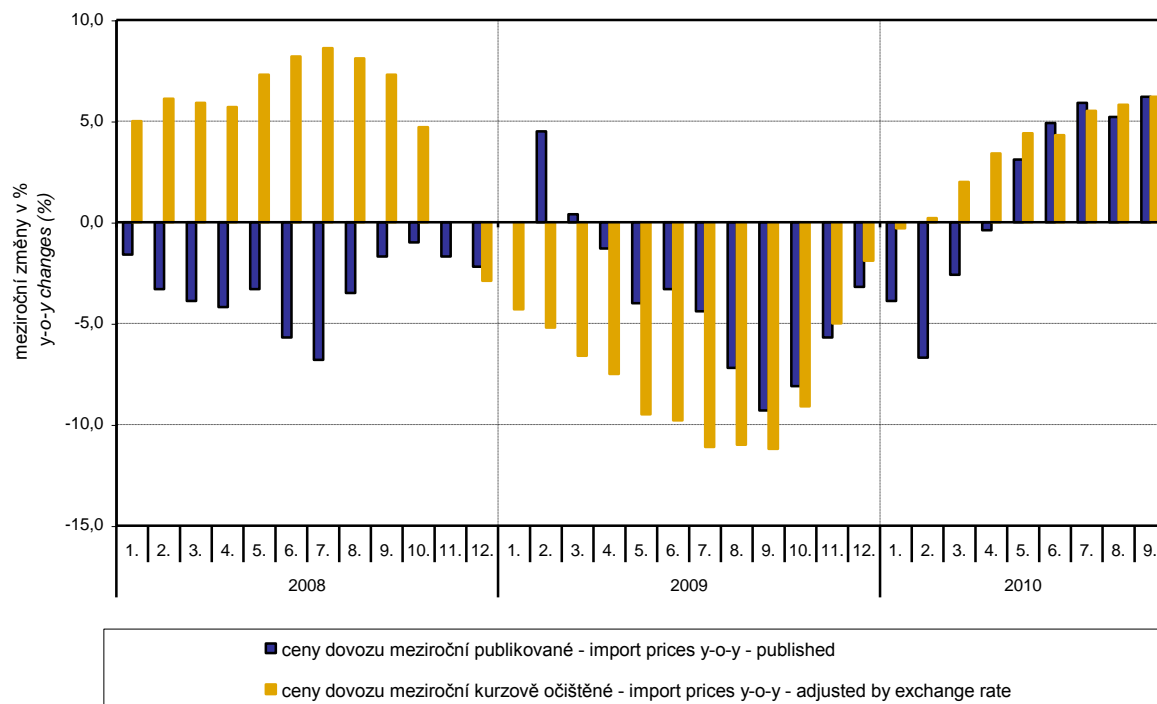
Meziroční očištěné indexy cen zahraničního obchodu

ČSÚ experimentálně počítá měsíční indexy cen zahraničního obchodu očištěné o kurzové vlivy. Použitá metoda z řady praktických důvodů neumožňuje 100 % kurzové očištění (tj. **ne** všechny sledované realizace v cizích měnách jsou pro potřeby výpočtu indexů cen ZO i takto vykazovány - jejich podíl činí do 30 %). Bylo však ověřeno, že i se vzrůstajícím podílem vykazování v cizích měnách zůstává měnový koš téměř konstantní. Dá se tedy konstatovat, že při plném kurzovém očištění by se rozdíly mezi publikovanými cenovými indexy a indexy cenově očištěnými dále zvětšily.

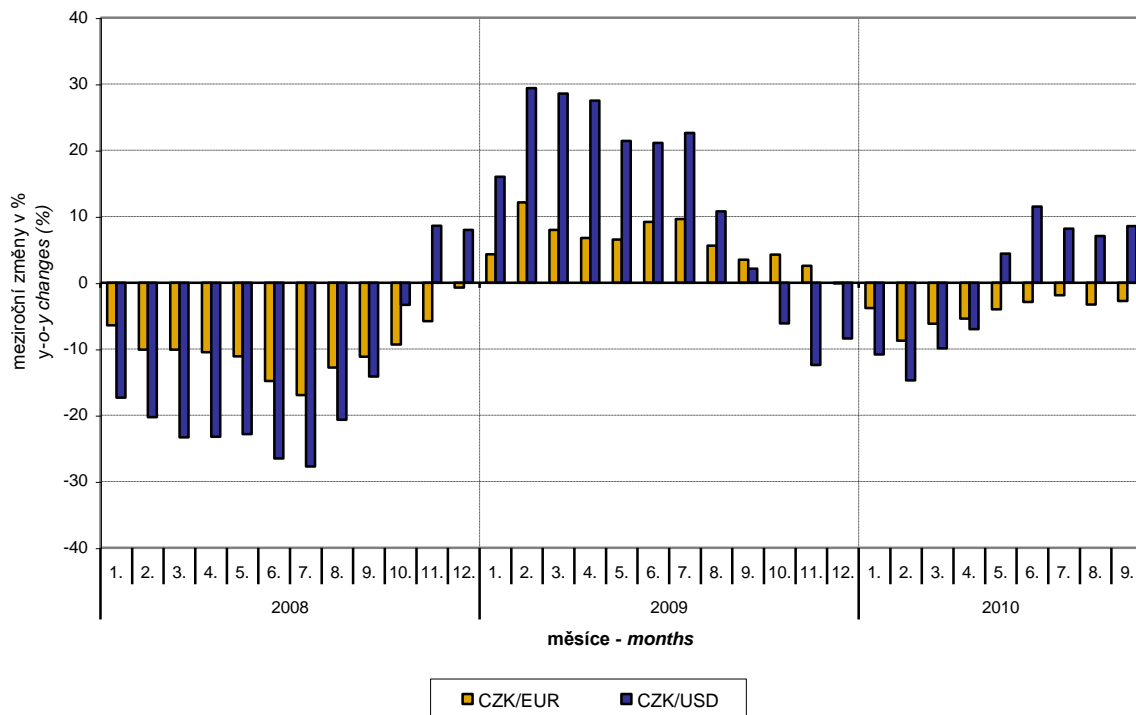
Obecně platí, že kurzový vliv snižuje cenové indexy zahraničního obchodu, pokud koruna v úhrnu proti zahraničním měnám posiluje. Naopak kurzový vliv působí na zvyšování indexů cen, pokud koruna v úhrnu proti zahraničním měnám oslabuje. Z následujících grafů je patrné, jak významně kurzový vliv působil na výši indexů cen vývozu a dovozu.

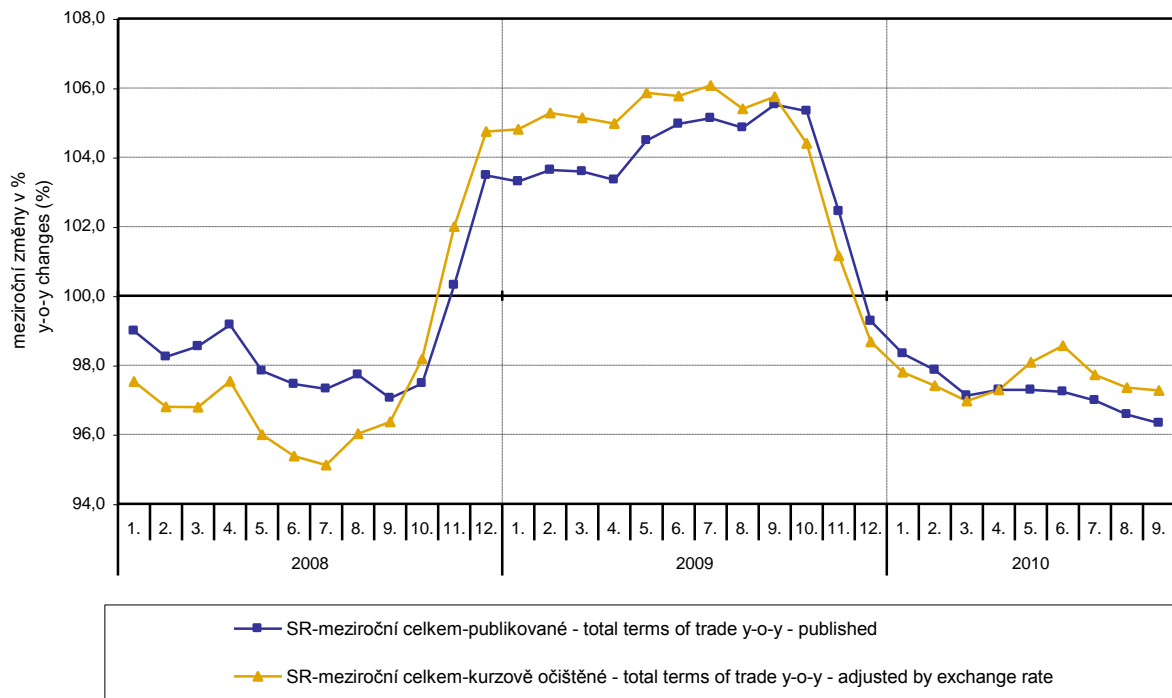
Dovozní ceny meziročně
Import prices, y-o-y

Měsíční kurzy (meziroční změny v %)
Monthly exchange rates (y-o-y changes in %)

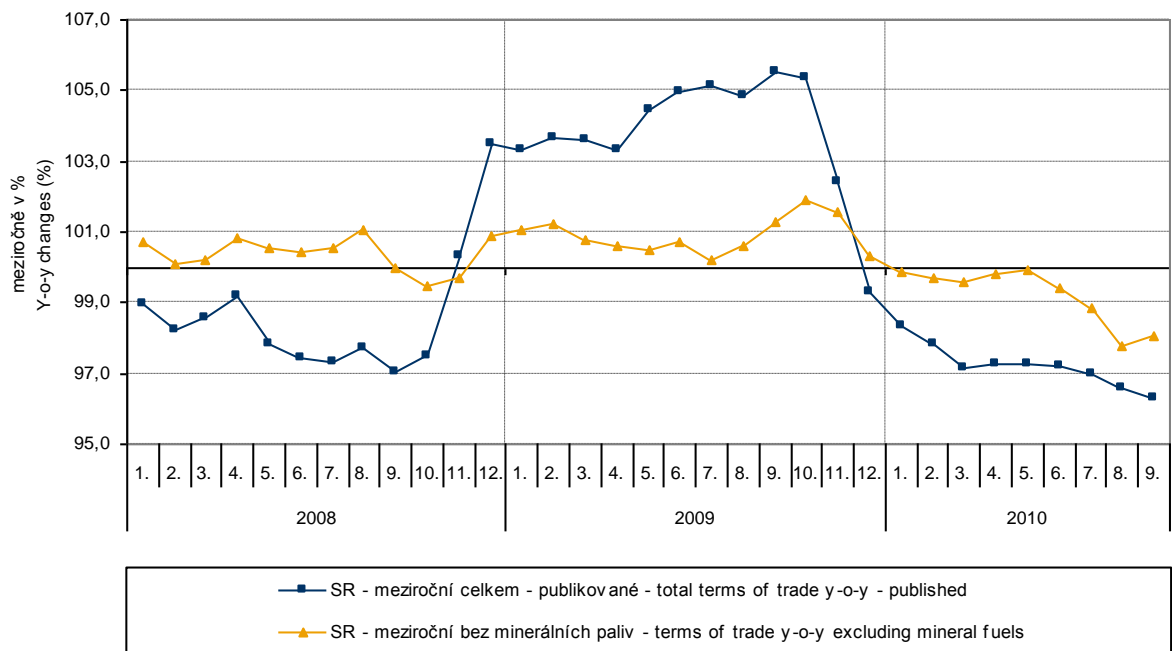

Meziroční směnné relace celkem
Total terms of trade, y-o-y

Z výše uvedeného grafu je patrné, jak působí kurzový vliv na meziroční směnné relace. Jak by se však vyvíjela hodnota směnných relací, pokud by ze sledování byla vyloučena skupina minerální paliva?

Meziroční směnné relace publikované a směnné relace s vyloučením minerálních paliv
Y-o-y published terms of trade and terms of trade excluding mineral fuels

Z výše uvedeného grafu můžeme pozorovat, že minerální paliva snižovala celkovou hodnotu meziročních směnných relací od ledna 2008 do října 2008. Naopak od listopadu 2008 do listopadu 2009 minerální paliva směnné relace zvyšovala. Nejvíce patrné je to právě ve druhém a třetím čtvrtletí 2009. Ve 4. čtvrtletí 2009 se situace začala obracet a v prosinci 2009 minerální paliva už směnné relace znovu snižovala. Souvisí to pochopitelně s vývojem cen na světových trzích, zejména ropy. Dovozní ceny, které mají proti cenám vývozním vyšší podíl surovin, reagují citlivěji na cenové turbulence. Při růstu cen surovin se proto směnné relace zpravidla snižují a naopak při poklesu cen surovin směnné relace rostou.

Následující tabulka uvádí publikovaný a kurzově očištěný rozklad přírůstků indexů cen vývozu a dovozu (Rychlé Informace tabulka 2), tabulka je ještě rozšířena o nejvýznamnější dvoumístné skupiny SITC 7. Tento rozklad dobře ilustruje kolika procentními body každá skupina "kurzově přispívá" do indexu.

Rozklad přírůstků publikovaného indexu cen vývozu a indexu cen vývozu očištěného o kurzový vliv

SITC	Název	publikované				očištěné			
		Meziměsíční	Meziroční			Meziměsíční	Meziroční		
		09/2010	07/2010	08/2010	09/2010	09/2010	07/2010	08/2010	09/2010
	Ú h r n	-0,3	2,7	1,6	2,3	0,2	3,1	3,0	3,3
0	Potraviny a živá zvířata	0,0	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,2
1	Nápoje a tabák	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	0,0	0,9	0,8	0,7	0,0	0,9	0,8	0,8
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	0,0	0,6	0,6	0,6	0,0	0,7	0,6	0,6
4	Živočišné a rostlinné oleje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Chemikálie a příbuzné výrobky	0,0	0,6	0,4	0,4	0,0	0,6	0,5	0,5
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	0,0	0,9	0,8	1,0	0,1	1,1	1,2	1,2
7	Stroje a dopravní prostředky	-0,2	-0,4	-1,0	-0,5	0,1	-0,4	-0,4	-0,2
74	Stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu, j.n.	-0,1	-0,3	0,1	-0,2	0,0	-0,2	-0,1	0,0
77	Elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, j.n.	0,0	0,3	0,0	0,2	0,0	0,3	0,1	0,2
78	Silniční vozidla	0,0	-0,1	-0,3	-0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
8	Průmyslové spotřební zboží	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,1	0,1	0,1

Rozklad přírůstků publikovaného indexu cen dovozu a indexu cen dovozu očištěného o kurzový vliv

SITC	Název	publikované				očištěné			
		Meziměsíční	Meziroční			Meziměsíční	Meziroční		
		09/2010	07/2010	08/2010	09/2010	09/2010	07/2010	08/2010	09/2010
	Ú h r n	-0,4	5,9	5,2	6,2	0,1	5,5	5,8	6,2
0	Potraviny a živá zvířata	0,0	0,2	0,1	0,2	0,0	0,2	0,2	0,3
1	Nápoje a tabák	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	0,1	0,6	0,8	1,0	0,1	0,6	0,8	1,0
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	-0,1	2,8	2,2	2,7	0,0	2,2	1,7	2,1
4	Živočišné a rostlinné oleje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Chemikálie a příbuzné výrobky	0,0	0,3	0,1	0,3	0,1	0,4	0,4	0,4
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	0,0	1,1	1,2	1,3	0,1	1,3	1,6	1,7
7	Stroje a dopravní prostředky	-0,4	0,9	0,8	0,7	-0,2	0,8	1,0	0,7
74	Stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu, j.n.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
75	Kancelářské stroje a zař. k automat. zpracování dat	-0,3	0,4	0,4	0,2	-0,2	0,2	0,3	0,1
77	Elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, j.n.	-0,1	0,8	0,7	0,7	0,0	0,8	0,7	0,7
78	Silniční vozidla	-0,1	-0,3	-0,3	-0,3	0,0	-0,2	-0,1	-0,2
8	Průmyslové spotřební zboží	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0

Závěrečná tabulka uvádí publikované neočištěné indexy cen zahraničního obchodu.

Indexy cen vývozu a dovozu ve 3. čtvrtletí 2010

kód SITC	Název	stejně období předchozího roku = 100				
		2010				
		2.čtvrtletí	červenec	srpen	září	3.čtvrtletí
Index vývozních cen						
	Celkem	99,7	102,7	101,6	102,3	102,2
0	Potraviny a živá zvířata	97,8	103,2	103,9	105,3	104,1
1	Nápoje a tabák	96,9	104,3	107,3	108,2	106,6
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	136,4	133,4	128,5	125,9	129,2
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	110,1	117,3	114,7	115,7	115,9
4	Živočišné a rostlinné oleje	104,1	105,9	111,2	104,8	107,2
5	Chemikálie a příbuzné výrobky	110,9	109,6	106,2	105,9	107,2
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	98,5	103,9	103,5	104,3	103,9
7	Stroje a dopravní prostředky	97,2	99,2	98,0	99,1	98,8
8	Průmyslové spotřební zboží	97,4	100,1	99,2	99,3	99,6
Index dovozních cen						
	Celkem	102,5	105,9	105,2	106,2	105,8
0	Potraviny a živá zvířata	99,7	102,8	103,2	105,0	103,6
1	Nápoje a tabák	96,9	97,5	97,4	97,1	97,3
2	Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv	97,8	119,5	129,3	138,0	128,5
3	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	129,7	128,4	121,4	127,5	125,7
4	Živočišné a rostlinné oleje	91,9	103,5	103,7	105,6	104,2
5	Chemikálie a příbuzné výrobky	100,2	102,9	101,2	102,3	102,1
6	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	101,2	105,1	105,3	106,0	105,5
7	Stroje a dopravní prostředky	99,6	102,4	102,0	101,6	102,0
8	Průmyslové spotřební zboží	96,8	100,3	99,9	100,5	100,2

Zpracoval: Ing. Vladimír Klimeš, odbor statistiky cen
Ředitel odboru: RNDr. Jiří Mrázek, tel. 274 052 533